

Newsletter

04|2010

PHOTO: SERGIO GOBBO

PHOTO: IVO PERVAN

Vsebina

Novice

- Novi Vinodolski in Lošinj – Nagrada za odgovorni turizem 2
- Krapina – odprt Muzej krapinskih neandertalcev 3

Dogajanja

- Split – Croatia Boat Show 4
- Ludbreg – Center sveta 5
- Hvar – Velikonočna procesija Za Križem nematerialna kulturna dediščina sveta 6
- Mali Lošinj – Dnevi Apoksiomena 7

Projekti

- Svetilniki – kmalu še bogatejša ponudba 8

Predstavljamo

- Karlovac – Mesto na štirih rekah 9
- Narodni park Mljet – Po poteh Svetega Pavla, Odiseja in Cousteaua 10
- Stare utrdbe na reki Krki 11
- Hrvaška – zemlja lova 13
- Senj – Grad uskoka 14
- Split – Dioklecijanova palača 15

■ Novice

Novi Vinodolski in Lošinj – Nagrada za odgovorni turizem

Oči Vinodola – je projekt cest razglednih točk, ki je na razpisu turističnega strokovnega časopisa L' Agenzia di Viaggi iz Rima prejel prestižno mednarodno nagrado Premio Turismo - Responsabile Italiano 2009–2010, oziroma Nagrado za odgovoren turizem, isto nagrado pa je prejel tudi Mali Lošinj.

L' Agenzia di Viaggi je v Italiji že 44 let najbolj pomemben strokovni časopis o turizmu, ki se ga razpošilja na 9.800 naslovov turističnih agencij.

Cilj tega natečaja je bil najti turistične produkte, ki so ozko vezani na odgovorni in trajnostni turizem in jih ponuditi turističnim agencijam. Za sodelovanje so morali kandidati ustvariti turistični paket, turistično ponudbo, rute, lastnosti, kulturne in naravne specifikacije, fotografije in informativni material.

Oči Vinodola – cesta razglednih točk je naziv projekta Turistične skupnosti Mesta Novi Vinodolski in Turistične skupnosti Vinodolske občine, ki sta z izgradnjo šestih razglednih točk ustvarili nov prepoznaven turistični produkt in dopolnili turistično ponudbo destinacije vse bolj usmerjene k trajnostnemu razvoju in aktivnemu izletniškemu turizmu.

Razgledne točke Oči Vinodola, med katerimi so tri na področju Občine Vinodolske (Mahavica, Pridva, Slipica) tri pa na področju Mesta Novi Vinodolski (Gradina, Sviba, Kuk) so bile predstavljene v začetku junija lani. S svojim položajem, lepoto podeželja in nepozabnim razgledom na Velebitski kanal, otoke, Kvarner ter Senj in zaledje, številne obiskovalce pustijo brez daha. Med njimi najdemo motorizirane goste, kolesarje, planince, fotografe, izletnike in različne druge ciljne skupine.

Razgledne točke med katerimi večina stoji nad 400 metrov nadmorske višine so med seboj v dolžini 65 kilometrov povezane z asfaltno cesto ter predstavljajo funkcionalno celino, ki povezuje robno mejo Vinodolske občine in Mesta Novega Vinodolskega.

Pri pripravi idejnega projekta kot tudi pri sami izgradnji razglednih točk se je upoštevala atraktivnost razglednih točk oziroma njihova podeželska vrednost - široki razgledi, ki poudarjajo podeželsko celino celotnega prostora obenem pa tudi bližina cest (po možnosti asfaltiranih) in možnost prihoda z avtobusi ali mini busi. Pri pripravi in urejanju se je upoštevala tudi zaščita okolja in uskladitev z obstoječo naravo, saj se je tako ohranila avtentičnost ambienta. Vsaka razgledna točka ima adekvatno signalizacijo, parkirišče in obračališče v neposredni bližini.

Lošinj je dobitnik nagrade zaradi delfinov v svojem arhipelagu in Plavega cvijeta v Velom Lošinjju, Dana dupina in možnosti njihove posvojitve. Z odlično oceno so tudi ocenjena sprehajališča, ki jih ima Lošinj okoli 220 kilometrov, ohranjeno okolje, skrb za trajnostni razvoj, ohranjen arhipelag, stoletni borov gozd, zrak in morje prve kakovosti, veliko flore in favne. Ocenjevanju je prav

PHOTO: PETAR TRINAJSTIĆ

tako prispevala pomembnost in poudarek na najdenem Apoksiomenu, skrb za kulturno dediščino, dišave in okusi Lošinja, 28 odišavljenih objektov, kot tudi obnavljanje in vpeljava v gastronomijo tradicionalne kuhinje. Poseben poudarek je L' Agenzia di viaggi dala usklajenosti vseh aktivnosti vezanih za razvoj destinacije Lošinja, paketov aranžmajev hotelirjev in agencij, avtokampov, ki sledijo in sodelujejo na tematikah destinacije kot je tematika dišav in okusov, aromaterapije, antistresa, zdravega življenja ... Projekt Miomirisi i okusi Lošinja je prav tako prispeval k osvojitvi nagrade. V ta projekt je namreč vključeno 28 odišavljenih objektov, gostinskih objektov z odišavljenimi jedilniki do kozmetičnih salonov z wellness tretmaji z otočnimi eteričnimi olji.

Lošinj letos praznuje 125 let zdravilskega turizma. Po bioklimatološki analizi zadnjih 30 let ima Lošinj več kot 2600 sončnih ur in zmerne dnevne oscilacije, ki prispevajo k zmanjšanju stresa. Morje je vrhunske kakovosti obstaja pa tudi 25 različnih učinkov na psihofizično stanje. 1200 otoških rastlin poleg aromaterapevtskih učinkov ugodno delujejo tudi na dihalni sistem. Z meritvami čistosti zraka je zabeležena prva kakovost in odlična čistost.

Nagrada italijanskega časopisa je dokaz, da je lošinjaska destinacija v svojem destinacijskem upravljanju dosegla visoki razvojni nivo in usklajenost aktivnosti, ki so prepoznavne v svetu.

Turistična skupnost Kvarner

www.kvarner.hr

Turistična skupnost Občine Vinodolske

www.tz-vinodol.hr

Turistična skupnost Mesta Malega Lošinja

www.tz-malilošinj.hr

Krapina – odprt Muzej krapinskih neandertalcev

Po 11-ih letih gradnje je svoja vrata obiskovalcem odprl Muzej krapinskih neandertalcev pri Krapini mestu v Hrvaškem Zagorju. Gre za nov, multimedijски in tehnološko opremljen muzej, ki bo krapinsko najdišče, najbogatejše in najbolj raznoliko na svetu vpisal na evropsko karto senzacij.

Krapinske neandertalce oziroma kosti več kot 80 neandertalcev iz različnih dob je leta 1899 našel Dragutin Gorjanović Kramberger, slavni hrvaški paleontolog, geolog in univerzitetni profesor, ki je na poziv lokalnega učitelja Josipa Rehorića prišel na Hušnjakov hrib. Kramberger je tekom šestih let izkopavanja odkril približno 3000 paleontoloških ostankov neandertalcev in živali, kar je največja takšna zbirka na svetu. Šele v začetku 90-tih let prejšnjega stoletja so znanstveniki iz McMaster univerze v Hamiltonu v Kanadi z Electron Spin Resonance metodo (ESR) in analizo zobne sklenine nosoroga odkrili, da krapinski neandertalci izhajajo iz zadnje velike ledene dobe oziroma, da so stari 130 tisoč let.

S svojo multimedijsko vsebino muzej obiskovalce vrača v obdobje neandertalcev kjer postanejo del evolucijskega procesa. Vračajo se v preteklost in sicer 130 tisoč let nazaj ter opazujejo stvarnost krapinskih prednikov.

Razstavni prostor muzeja se nahaja med dvema hriboma Hušnjakova in Josipovca, ter je velikosti 1200 kvadratnih metrov, razdeljen pa je na dve etaži.

Neandertalci so živeli v tako imenovanih pol jamah oziroma z vodo izdolbenih votlinah v navpičnih, golih stenah, večinoma brez rastlin, ki so bile zaščitene s treh strani. Izhod je bil samo s sprednje strani saj so na ta način lahko nadzirali prihod sovražnikov. Muzej z zunanje strani skoraj da ni viden in spominja na betonsko pol jamo, ki je zapolnjen s peskom. Vhod v muzej je vklopljen v pejsaž kar obiskovalcem ponuja občutek, kot da vstopajo v jamo. Atrij muzeja je zamišljen kot stilizirano neandertalsko bivališče, steklena stena pa kot veliko platno na katerem se ves čas projicira 16-minutni film o življenju krapinskih neandertalcev.

Razstavni postav poleg najdišča in artefaktov prikazuje tudi zgodovino odkritja, širši znanstveni kontekst in še širši časovni razpon, različna tolmačenja in teorije.

V eni od dvoran je postavljena realna rekonstrukcija najdišča praljudi na Hušnjakovu. Tu so razstavljene najbolj pomembne kopije najdb, od lobanj in čeljusti praljudi do kosti jamskega medveda, nosoroga, bobra in jelena. V naslednji dvorani se prikazuje nastanek sveta od Velikega poka in nastanka Zemlje do pojava praljudi in današnjega človeka. Avtorji so prehod na prvo nadstropje izkoristili na način, da prostor in vzpenjanje tvorijo presenetljivo virtualno realnost. Z vhomom v svojevrstno spiralo oziroma dvojni vhodni vijak obiskovalec postaja priča kozmični, kemijski in organski Zemljini evoluciji.

Najbolj impresivni del muzeja je ogromna diorama z 19 podobami s popolno rekonstrukcijo in prikazom življenja neandertalcev. Ta segment predstavlja uvod v tolmačenje razvoja neandertalcev, njihovega duhovnega življenja, morfologijo, kulturo in okolje. Avtorica skulptur je francoska kiparka Elisabeth Daynes, najboljša svetovna

strokovnjakinja za hiper realistične dermoplastične skulpture. Muzej prikazuje tudi zgodbo o nastanku sveta, zgodovini zemlje in prvih organizmih, vsak obiskovalec pa si lahko ogleda razvoj življenja od prvih hominidov do krapinskega neandertalca. Sprehod po muzeju se konča v dvorani, ki prikazuje kulturo evolucije človeške vrste po neandertalcih. Avtorji koncepcije muzeja sta Jakov Radovčić, izkušen paleontolog in vodja Zbirke krapinskega pračloveka v Hrvaškem prirodoslovnem muzeju v Zagrebu, ki že 40 let preučuje krapinske neandertalce in znani hrvaški arhitekt Željko Kovačić. Na postavitvi so sodelovali muzeologi iz osmih držav, od ZDA do Izraela.

Neandertalci so magičen in mističen pojem evropskega pračloveka, ena od številnih skrivnosti našega pra začetka. Kdo so bili ti ljudje starejši od 30 ali skoraj 300 tisoč let? Kako jih je odkrivala in tolmačila znanost 19. stoletja in kaj na začetku našega tretjega tisočletja vemo o kamenodobnih ljudeh, ki so tukaj lovili nosoroge pred 125 tisoč leti. Kje je položaj neandertalcev na rodoslovnem drevesu življenja? Če želite odgovore na zgoraj zastavljena vprašanja obiščite Muzej krapinskih neandertalcev v Krapini na Hrvaškem.

Turistična skupnost Krapinsko-zagorske županije

www.tz-zagorje.hr

Muzej Hrvatskog zagorja

www.mhz.hr

Mesto Krapina

www.krapina.hr

■ Dogajanja

Split – Croatia Boat Show

Za vse tiste, ki so jim ladje priljubljeno sredstvo za potovanje a plovba neprikrita strast je Croatia Boat Show pravi dogodek. Iz leta v leto vabi vsa domača in tuja podjetja in konstruktorje čolnov, ki na njemu razstavljajo svoje izdelke – plovila vseh vrst in velikosti kot tudi opremo za bivanje na morju. Na sejmu se poleg vpogleda v vse detajle, ki se navezujejo na plovila in plovo lahko seznanite tudi z aranžmaji in ponudbo navtično – turističnega karakterja. Poleg tega, da je Show del mednarodnega združenja organizatorjev navtičnih sejmov (IFBSO), bo 12. Croatia Boat Show, ki bo potekal od 10. do 18. aprila, dočkal svoje razstavljavce, sponzorje in ostale partnerje s posebnim certifikatom o organizacijski odličnosti - potrdilom o statusu hrvaškega superbrenda.

Prizor nekaj sto ladij na privezih pred čudovito kuliso Dioklecijanove palače je obšel svet in na najboljši način promoviral Hrvaško kot edinstveno navtično – turistično destinacijo. Naravne lepote in kulturna dediščina obale in otokov so samo še dodaten razlog za spomladanski obisk Splita, zahvaljujoč sejmu Croatia Boat Show pa se seznam privržencev hrvaške obale iz leta v leto povečuje.

V času sejma od 16. do 18. aprila bo z dirko pred Splitom odprta že 8. sezona Svetovnega prvenstva gliserjev Powerboat Pr. Gre za edinstven spoj športa, glamurja in zabave, ki prvič prihaja na Hrvaško, ki bo to najbolj prestižno tekmovanje na vodi gostila do leta 2012.

V braškem kanalu se bo ogrevalo in nato tudi tekmovalo 18 ekip od katerih bo ena premierno prevzela naslov dobitnika trofeje Grand Prix Croatia of the Sea. Ob splitski rivi, ob zabavnem programu, ki bo vključeval koncerte, nastope DJ-jev, nagradne igre, možnost upravljanja bolidom na stimulatorju itn., si bodo lahko obiskovalci v nameščenih boksih ogledali gliserje vse do dneva dirke.

Poleg nekaj tisoč oboževalcev iz celega sveta, ki bodo v živo spremljali dogodek, bo zahvaljujoč televizijskemu prenosu temu dogodku priča tudi približno 40 milijonov gledalcev iz vsega sveta.

Turistična skupnost Splitsko-dalmatinske županije

www.dalmatia.hr

Turistična skupnost Mesta Split

www.visitsplit.com

www.croatiaboatshow.com

Ludbreg – Center sveta

Ludbreg, mestece na severozahodni Hrvaški v Zgornji Podravini na samih vratih Zagorja prvega dne v aprilu proslavlja Dan Centra sveta. Prireditev, ki je mestece naredila znanim po celem svetu Hrvaške.

Dan Centra sveta se praznuje vsako leto na prvi april kar ustreza zapisu pavlinskega opata Honoriusa, ki govori o tem, da je leta 1141 v Varaždinskih Toplicah rojena Ludberga, hči upravitelja grofovskega posestva. Dogodki iz njenega življenja so po teh zapisih neposredno odkritje Ludbrega kot centra sveta, po njej pa je mestece dobilo tudi naziv. Ona je postala zaščitnica mesta, saj legenda pravi, da je prekletega s pomočjo lesenega križa s takšno silo pregnala v zemljo, da je na nasprotni strani zemljine krogle eksplodirala Antipodravina in od nje ostal samo mali vulkanski otok Antipodes.

Že Rimljani so, ko so na mestu današnjega Ludbrega prepoznali dober geografski položaj mesta zgradili Castrum Iovio, mesto s popolno infrastrukturo, kanalizacijo, forumom in termami, ki je postalo trgovsko in prometno središče in na čigar temeljih je zgrajen današnji Ludbreg. Iz tega časa datira tudi legenda, ki pravi, da so bili prav na tem mestu zamišljeni zemeljski krogi, na njihovih obodih pa velike metropole.

To legendo je potrdil Švicar dr. Erasmus Weddigen, pogost gost Restavratorskega centra in zaljubljenec v Ludbreg in to s slučajnim igranjem s šestilom in zemljepisno karto. Ludbreg je vzel kot izhodišče in je po karti risal kroge in na ta način zaznal, da se na tej zemljepisni dolžini resnično nahajajo večja mesta ne samo na Hrvaškem ampak tudi širše. Potrditev te legende so nam najbližja mesta kot so: Varaždin, Koprivnica, Čakovec in Varaždinske Toplice, ki so od Ludbrega oddaljena približno 20 km.

Weddigen je s preučevanjem zemljepisne širine in dolžine na nasprotni strani zemljine krogle našel antipod Ludbrega, mali južno pacifiški otoček Antipodes v bližini Nove Zelandije.

Ludbreg se nahaja med Varaždinom in Koprivnico in ima relativno dobro cestno povezavo s sosednimi regionalnimi centri. Iz teh mest se v Ludbreg z avtom pride v približno 25 minutah, Čakovec je oddaljen približno 30 minut vožnje po regionalni cesti, iz Zagreba pa se po sodobni avtocesti v Ludbreg prispe v približno 50 minutah. Mejni prehodi s Slovenijo in Madžarsko so oddaljeni samo okoli 30 minut vožnje.

Nameščen pod Kalničko goro, okrašen z vinogradi in kletmi, ki podajajo pisano kuliso sprehajalcem in rekreativcem, Ludbreg v svojem okolju ponuja številne izletniške točke, v samem mestu pa ponuja namestitev v hotelih Crnković, Putnik in Raj.

Turistična skupnost Varaždinske županije

www.turizam-vzz.hr

Turistična skupnost mesta Ludbreg

www.tz-ludbreg.hr

Hvar – Velikonočna procesija Za Križem nematerialna kulturna dediščina sveta

Polnih pet stoletij prebivalci otoka Hvara na poseben način proslavljajo Veliko noč – s procesijo Za Križem. Gre za edinstven obred, ki predstavlja posebno pobožnost in izraz verske in kulturne identitete prebivalcev osrednjega dela otoka Hvara. Razvil se je iz procesije, ki se je ohranila kot znak kesanja potem, ko je leta 1510 v času družbenih nemirov na otoku, pred samim kmečkim uporom hvarskih meščanov mali križ v mestu Hvar čudežno zajokal s krvavimi solzami. Procesije se pričnejo istočasno v noči iz Velikega četrtka na Veliki petek iz šestih župnih cerkev Jelse, Pitve, Vrisnika, Svirča, Vrbanja in Vrboske v smeri urinega kazalca in v času osemurnega trajanja procesije se križi nikoli ne srečajo, saj bi bil to po narodnem verovanju znak velike nesreče. Pot, ki vodi od cerkve do cerkve je osvetljena s lučkami in gobami namočenimi v parafinsko olje, na okna hiš pa ljudje postavljajo sveče. Procesijo vodijo izbrane križonoše, ki nosijo križe težke tudi do 18 kilogramov, včasih bosonogi in oblečeni v bele tunike. Za njimi hodijo v bratovščinskih tunikah številni verniki in romarji. Procesija se ustavlja v cerkvah in kapelicah ostalih mest kjer jih čakajo duhovniki, pred jutrom pa se vračajo v svojo župno cerkev. Izjemnost procesije izhaja iz njene dolžine trajanja, saj v osmih urah prehodijo 25 kilometrov, po naglašeni pasijonski vsebini jo pripravljajo in izvajajo bratovščine oziroma skupnosti hrvaških vernikov v čigar zgodovini je križ globoko zapisan. Pomemben del procesije je Gospin plač (Marijin jok) osmerski pasijonski tekst iz 15. stoletja katerega v obliki glasbenega dialoga pojejo izbrani pevci, kantaduri. Procesija Za Križem je eden od sedmih fenomenov hrvaške kulturne dediščine, ki so jih pred kratkem uvrstili na UNESCOV seznam svetovne nematerialne kulturne dediščine.

Otok Hvar je najdaljši in najbolj sončni hrvaški otok, ki je v nekaterih svetovnih turističnih časopisih uvrščen med deset najlepših otokov sveta. Še od časa antike je poznan po svojem pomembnem strateškem in navtičnem položaju, bogastvu slojevitosti zgodovinskih obdobj, kulturnih in naravnih spomenikov in književnosti.

Zahvaljujoč zmerni klimi, toplim zimam in ugodnim poletjem je ta srednje dalmatinski otok gostitelj številnih gostov, ki ga obiščejo zaradi razkošne mediteranske narave, bogate kulture in zgodovinske tradicije, edinstvene gastronomije, prekrasnih plaž in uval ter kristalno čistega morja.

Nočno življenje in arhitektura kozmopolitanskega mesta Hvar, izleti z ladjo na Paklene otoke, peščene plaže pri Jelsi, spoj antike in sodobnega v Starem Gradu, rajске plaže pod borovim gozdom Zavale, eksotika južnega predela otoka v mestih Ivan Dolac, Sveta Nedelja in Milna, ambient malih Benetk v Vrboski in vožnja okoli Sućurja je samo delec doživetja, ki vas čaka.

Da bi prišli na otok Hvar je najprej treba prispeti do Splita ali Drvenika južno od Makarske v srednji Dalmaciji od koder vozijo trajekti in katamarani proti Starem Gradu, Jelsi, Sućuraju in mestu Hvar.

PHOTO: SERGIO GOBBO

V času sezone obstajajo tudi internacionalne povezave iz Italije; Ancona – Hvar in Pescara – Hvar. Najbližja internacionalna letališča se nahajajo v Splitu, Dubrovniku in Braču.

Turistična skupnost Splitsko-dalmatinske županije

www.dalmatia.hr

Turistična skupnost mesta Hvar

www.tzhvar.hr

Mesto Hvar

www.hvar.hr

Mali Lošinj – Dnevi Apoksiomena

Na svetu obstaja samo sedem ohranjenih kipcev starogrškega atleta Apoksiomena, eden od teh pa je najden prav na Hrvaškem. Bronasti kipec je leta 1999 najden v bližini otoka Lošinja zataknen med dvema morskima stenama v globini 45 metrov. Atleta starega preko 200 let so potegnili iz morskih globin, ga natančno restavrirali in mu povrnili nekdanji sijaj.

Konec letošnjega leta bodo Apoksiomena trajno razstavili v Malem Lošinju, v Palači Kvarner.

Zaradi tako pomembnega odkritja organizirajo Lošinjski Dnevi Apoksiomena, ki bodo letos organizirani od 24. – 27. aprila. V tem obdobju si bodo obiskovalci lahko ogledali številne prireditve na temo Apoksiomena, od razstav fotografij, keramike in antičnega nakita do predstavitev grško-rimske rokoborbe in antičnih pričesk kot tudi izbora za misterja Apoksiomena ter miss Rimljank.

Organizirano bo tudi arheološko potapljanje, predstavilo se bo antično gastronomijo, v lošinjskih hotelih pa bodo v tem obdobju ponujali možnost rimskih kopeli in masaž.

Turistična skupnost Kvarnerja

www.kvarner.hr

Turistična skupnost mesta Malog Lošinja

www.tz-malilošinj.hr

PHOTO: SERGIO GOBBO

PHOTO: IVO PERVAN

■ Projekti

Svetilniki – kmalu še bogatejša ponudba

Hrvaška turistična ponudba bi lahko bila bogatejša še za 15 svetilnikov. To je plan podjetja Plovput, ki skrbi za vseh 48 svetilnikov na Jadranu izmed katerih je 15 namenjenih za oddajo turistom. Cilj podjetja je čim prej usposobit čim večje število svetilnikov na način, da se jih ponudi v zakup. Za 11 svetilnikov z 21 apartmaji obstaja veliko zanimanje domaćih in tujih gostov. Priča tem je podatek, da so bili za božićne in novoletne praznike vsi svetilniki v Istri zasedeni, najvećji interes pa je bil za svetilnik Sveti Ivan na odprtem morju, Porer in Savudrija. Bivališće na svetilnikih ponuja edinstveno doživetje v osami in bega iz stresne vsakdanjosti in se uvršća v elitni turizem. Oddaja jih poseben oddelek za booking Plovputa, poleti, ko se gneća poveća pa v pomoć priskoćijo tudi turistićne agencije, ki na svetilnikih ponujajo edinstven odlih.

Ker je vseh 15 svetilnikov, ki so obenem tudi kulturni spomeniki in izhajajo iz 19. stoletja v zelo slabem stanju, saj se leta v njih ni vlagalo jih namerava Plovput oddati v najem zainteresiranimi vlagateljima, ki bi jih obnovili, oddajali turistom in kasneje vrnili v upravljanje Plovputu.

Tisti svetilniki, ki so v zelo slabem stanju, izpostavljeni neugodnim vremenskim pogojem in vandalom bi se za v najem ponudili za 10 let, ostali v katere je potrebno investirati manj pa selektivno za 5 let.

Plovput

www.plovput.hr

PHOTO: SERGIO GOBBO

PHOTO: BRASLAV KARLIĆ

■ Predstavljamo

Karlovec – Mesto na štirih rekah

Malo katero mesto se lahko pohvali, da stoji na štirih rekah, eden od srečnežev pa je prav Karlovec - mesto, ki je od glavnega mesta Zagreba oddaljeno 55 kilometrov. Reke, ki ga obkrožajo in tečejo skozi mesto so: Korana, Dobra, Mrežnica in Kolpa.

Reka Korana je nastala kot nadaljevanje Plitviških jezer, njen kanjon pa pokriva številne slapove od katerih so najlepši tisti v zgornjem toku reke. Ko pride do Karlovca teče skozi samo središče mesta, kjer je zelo mirna in zmerna.

V času spopada Evrope z velikim turškim carstvom v XV. stoletju, je Dunaj na obali Korane zgradil obrambno obzidje. Verjeli so namreč, da bo globoka zelena reka, ki je okoli ozidja polnila okope, pred napadom turških osvajalcev rešila mesto in prav tako celo Evropo.

Reka Dobra s svojim nadzemnim in podzemnim tokom teče pod hribom obraslim z zelenim gozdom. Potem ko v Ogulinu ponikne ponovno izvira nedaleč od hidroelektrarne Gojak kjer ojačana z vodo iz elektrarne postane divja.

Mrežnica izrazito zelene barve, bogata s slapovi in kaskadami svoje skrivnost skriva v kanjonu. V Karlovcu se zelena barva Mrežnice združuje in zliva v večjo reko Korano.

Karlovec je zgrajen v 16. stoletju v obliki šesterokrake zvezde razdeljene v 24 pravih prostorskih blokov z namenom obrambe pred Turki. Poleg Karlovca imata samo še dve mesti v Evropi takšno obliko – Palmanova v Italiji in Novy Zamky na Slovaškem.

Izgradnja trdnjave pod vodstvom tedanjega znanega graditelja Martina Gambona se je začela leta 1579 na posesti družine Zrinski izpod starega gradu Dubovca, Karlovec (Carlstadt) pa je naziv dobil v čast njegovega ustanovitelja, avstrijskega vojvode Karla Habsburškega.

Zgrajeno je bilo obzidje in trdnjave (bastioni), v notranjosti gradu pa trgi, palače ter vojni in sakralni objekti.

Tekom 16. in 17. stoletja sta z mestom, ki se je malo po malo spreminjalo, upravljala grad in vojska. Mesto so ogrožale poplave in požari. V velikem požaru leta 1954 je zgorelo celotno mesto. V Karlovcu so tedaj razsajale epidemije kuge od katerih je bila najtežja leta 1773, ko je umrla skoraj polovica prebivalcev.

Turki so Karlovec vse skupaj napadali sedemkrat a ga kljub temu niso uspeli zavzeti.

Zadnji osmanski napad se je zgodil leta 1672.

Nezadovoljni zaradi stroge vojne uprave, ki ni omogočala gospodarskega razvoja mesta so meščani od carice in kraljice Marije Terezije zahtevali, da Karlovec razglasi za svobodno mesto in v njem vpelje civilno upravo. To se je tudi leta 1776 zgodilo. Karlovec postaja svobodno mesto, leta 1781 pa car Josip II izda Povelje o privilegijih svobodnega kraljevskega mesta z grbom. V 18. in 19. stoletju zaradi gospodarskega razvoja Karlovec postaja najbolj pomembno trgovsko mesto med Jadranskim morjem in Podonavjem. Ena od prič bogate zgodovine Karlovca je Mestni muzej. Muzej se nahaja v palači iz prve polovice 17. stoletja, ki jo je zgradil general Vuk Krsto Frankopan in je danes ena od najstarejših ohranjenih primerkov stanovanjske arhitekture tipa kurije (dvor) v

PHOTO: SERGIO GOBBO

Karlovcu. Danes se v muzeju hrani naravoslovna, arheološka, zgodovinska, etnografska in kulturno-zgodovinska zbirka mesta in okolice.

Stari grad Dubovac ima najlepši razgled na celoten Karlovec. Grad stoji na umetnem nasipu znotraj pobežja nad Karlovcem. Njegovo ime izhaja iz dejstva, da je bil v preteklosti ta del pokrit z dubovim (hrastovim) gozdom. Prvič se omenja leta 1339 v zgodovinskih cerkvenih pismih. Poleg številnih zgodovinskih znamenitosti Karlovec obiskovalcem ponuja tudi naravne lepote v zelenih dolinah štirih rek, bogato gastronomsko ponudbo, sprehajanje po stoletnih drevoredih, vožnjo s starim fijakarjem ob zvokih promenadnih koncertov, strastni ljubitelji narave pa lahko uživajo v ribolovu, kolesarskih stezah, raftingu in canuingu na Mrežnici in Dobri. Poleti se lahko osvežite v Korani na Foginovem kopališču v samem središču mesta ali pa se odločite za raziskovanje naravnih lepot ali kulturne karlovske okolice.

Namestitev v mestu najdete v treh hotelih – Korana Srakovčić, Carlstadt in Europa, v okolici mesta pa sta tudi avtokampa Radonja in Slapić.

Turistična skupnost Karlovske županije

www.tzkz.hr

Turistična skupnost Mesta Karlovec

www.karlovac-touristinfo.hr

Mesto Karlovec

www.karlovac.hr

Narodni park Mljet – Po poteh Svetega Pavla, Odiseja in Cousteaua

Mljet eden največjih južno dalmatinskih otokov je na prvi pogled nerazčlenjen podolgovat otok, ki se nahaja nedaleč od Pelješca, Dubrovnika in Korčule. Ima sredozemsko klimo, suha poletja in zmerne, vlažne zime s približno 2500 sončnih ur na leto. Narodni park Mljet zajema njegovo severozahodno tretjino in se razteza na 5375 hektarjev zaščitenega kopna in morja. To področje je bilo kot narodni park razglašeno v novembru leta 1960, morski del pa je dodan leta 1997 in predstavlja prvi pravi institucionalizirani poskus zaščite izvornega ekosistema na celotnem Jadranskem morju.

Status narodnega parka je to področje dobilo zaradi svoje izjemne kulturno-zgodovinske dediščine, ki sega v čas ilirskih plemen, rimskega cesarstva in Dubrovniške republike, za razglasitev pa so vsekakor največ zaslužna njegova sladkoslana jezera, bogati rastlinski svet in edinstveni panoramski videz razčlenjene obale, skal in številnih otočkov ter bogato, vedno zeleno rastlinje bližnjih hribov, ki se strmo dvigujejo nad morsko površino in zakriva številna kraška polja ter starodavna kamnita naselja.

Zunanja obala odprta južnemu morju je strma in polna zasutih pečin, medtem ko je del, ki gleda proti kopnem in burji nižji in bolj dostopen. Na tem predelu se lahko najdejo tudi številne endemične dalmatinske rastline izmed katerih je potrebno omeniti izvenserijsko lepoto – z zakonom zaščiteno dubrovniško zečino.

V mediteranskem kraškem podeželju z gosto mrežo pisanih sprehajališč se skrivata tudi dve izjemno zanimivi naravoslovni posebnosti. Ena so tipične kraške podzemne lokacije (bivališča) – pol jame, jame in pečine druga posebnost pa so štiri mljetske slatine ali blatine - na naših otokih redki pojavi občasnih sladko slanih jezer z dnom v nivoju morja v katerih voda ponira, oziroma komunicira z morjem.

Fascinanten je tudi sistem slanih jezer, edinstveni geološki in oceanografski fenomen v krasu pomemben ne samo v naših ampak tudi v svetovnih razmerjih. Veliko jezero s površino 145 hektarjev in globino 46 metrov in Malo jezero s površino 24 hektarjev in globino 29 metrov s svojo lepoto in številnimi neodkritimi skrivnostmi že desetletja privlačijo naravoslovce in turiste naklonjene nedotaknjeni naravi.

Z morske strani se skozi komaj vidno ožino morje vriva v telo otoka in ustvarja najprej Veliko zatem pa prek še ožjega kanala Malo jezero. Čeprav jih tvori morska voda se jih doživlja kot jezera in prebivalci so jih tudi tako poimenovali. V osrednjem delu Velikega jezera stoji še ena naravoslovna, kulturno-zgodovinska in turistična atrakcija – pisani otoček Svete Marije s nekdanjo cerkvijo in benediktinskim samostanom, ki datirata iz 12. stoletja. Otoček je zaradi svojega estetskega videza in močne duhovno-kulturne dimenzije na neki način simbol otoka in Narodnega parka Mljet. Narodu je še danes poznan pod nazivom Melita, ki ga je dobil po enako poimenovanem hotelu in restavraciji, ki sta bili do pred kratkim nameščeni v starem samostanu. Zanimive atrakcije lahko najdete tudi zunaj meja narodnega parka – v osrednjem južnem delu mljetske obale stoji geomorfološki fenomen Jama – kraška luknja katere strop se je zrušil in resnično zgleda kot jama oziroma širok vodnjak.

Na njenem dnu je morje in Jama je z naravnim tunelom povezana z odprto gladino. Ob robu tunela je privezano nekaj ribiških ladij čigar lastniki so prebivalci bližnjega Babinega polja, največjega naselja na Mljetu. Zaradi nizkega stropa se z njimi lahko izpluje samo v času mirnega morja enako velja za razgledovanje Jame s morske strani. Zanimivo je številnim saj se domneva, da je prav tukaj Odisej po brodolomu na čereh otoka Oigigije sedem let z žalostjo, domotožjem in nostalgijo za Penelopo gledal na morsko gladino, prelepa nimfa Kalipso, hči boga Posejdona pa je še bolj zaljubljeno gledala vanj.

Otok Mljet ima tudi lepo razčlenjen bogat avtohton gozdni pokrov, ki je do pred kratkim prekrival veliko površino obale Mediterana, danes pa se je redko kjer obdržal v svoji izvorni obliki. Bogata vegetacija otoka zlasti tista tretjina, ki je razglašena za naravni park je Mljetu prisluzila že v antičnem času naziv zeleni otok. Za to, da tudi danes na otoku Mljetu raste pet različnih vrst gozda so najbolj zaslužni benediktinci, ki so kot večletni fevdalni gospodarji otoka zelo skrbeli o njem. Namreč, do pred koncem 18. stoletja je bilo prepovedano naseljevanje zahodnega predela oziroma prav tistega, ki je danes večji del narodnega parka.

Ostanki mediteranskega pragozda, izvornega gozda črnega hrasta ali črnike, so danes prisotni samo v fragmentih, najbolje pa so ohranjeni kot nizki gozd iz panjev (štorov) v predelu Velike doline. V ostalih predelih je gozd deloma zamenjan z makijo, divjimi oljkami, rogačem, pinijami, kamnitim svetom in s prostranim gozdom hitro rastočega samoniklega alpskega bora, ki je s časom prevzel primat nad rastlinjem drugačne občutljivosti. Poleg gozdov so biološko pomembna tudi druga bivališča: obalne peščene sipine, strme in visoke obalne stene, tiste v notranjosti otoka ter rastlinje obalnega grebena.

Vode Mljeta so še danes znane kot oceanografsko živo področje, nekoč priljubljeno bivališče sredozemske medvedjice. Poznan francoski oceanograf Jacques Cousteau je potapljaajoč se pred štiridesetimi leti v morju okoli otoka izjavil, da je tamkajšnja voda ena najbolj čistih na svetu. Obisk Narodnega parka Mljet je mogoč z ladijsko linijo iz Dubrovnika ter s številnimi turističnimi ladjami iz Korčule, Hvara in Splita, ki večinoma pristajajo v pristanišču Pomena. Naselji Ploče in Pomena sta povezana z jezeri prek sprehajalnih stez. Ugodnemu bivanju prispeva kopanje, sončenje in sprehajanje po stezah okoli jezera ali do vrha Montokuc od koder se ob lepem vremenu razprostira prekrasen pogled na celoten narodni park, Pelješac in odprto morje vse do Korčule.

Turistična skupnost Dubrovniško-neretvanske županije

www.visitdubrovnik.hr

Občina Mljet

www.mljet.hr

Narodni park Mljet

www.np-mljet.hr

Stare utrdbe na reki Krki

Reka Krka je imela že od nekdaj pomembno vlogo: v starem veku je delila ilirska plemena Liburna in Delmata, v srednjem je prav na tem področju nastalo jedro prve hrvaške države, v ranem novem obdobju pa je bilo to področje za katerega so se bojevale Beneška Republika, Habsburška Monarhija in Osmansko Cesarstvo.

Na širšem področju reke Krke stoji vrsta ostankov srednjeveških trdnjav, ki so jih od 12. stoletja gradile hrvaške družine Šubići in Nelipići iz rodu Svačića. Delila jih je reka Krka, družini Šubić pa je pripadala desna stran reke. O njihovi moči govori dejstvo, da so Benetke z njimi pogodbe podpisovali direktno. Šubićem so pripadali Bribir, Ostrovica, Čučevo (Trošenj), Rog, Uzdah-kula in Skradin kateremu je ban Pavel Šubić leta 1304 pomagal, da iz statusa utrdbe (castrum) dobi status gradu.

Največjo moč so Šubići ustvarili v času vladavine bana Pavla, ko so svojo oblast razširili na celo kopensko Hrvaško, Dalmacijo in Bosno.

Bribir

Stoji 14 kilometrov severozahodno od Skradina. Odkritim arheološkim najdbam na tem področju lahko kontinuirano sledimo od pozne bronaste dobe skozi antiko, srednji vek pa vse do novejšje dobe. V času vladavine Šubićev je zgrajena cerkev sv. Ivana in frančiškanski samostan s cerkvijo sv. Marije kjer je pokopan ban Šubić in njegova družina. Bribir je imel strateški značaj v srednjem veku, saj je skupaj z ostroviško utrdbo kontroliral pomembno prometnico Knin-Zadar. To področje ima oznako nične kategorije zaščitenosti zaradi več arheoloških in zgodovinskih plasti.

Ostrovica

Omenja se že v 12. stoletju. Šubići so z njo upravljali polna dva stoletja, po letu 1347 utrdba postaja last hrvaško-ogrskega kralja v 16. stoletju pa jo osvajajo Osmani.

Uzdah - Kula

To utrdbo so zgradili Šubići z namenom nadzorovanja poti, ki je povezovala Skradin z njegovim zaledjem in bila čuvaj njihovih posesti do leta 1512, ko so jo zavzeli turki, ki so jo uporabljali kot temnico.

Rog

Poznan tudi kot Rogovo je še eden grad-utrdba, ki se je nahajal na prostoru vasi Rupe nasproti starohrvaškega mesta Kamičku in iznad Roškega slapa. Njegove sledi obstoja so skoraj neprepoznave, je pa vrisan na karto Matea Pagana iz 16. stoletja kot ena od dveh nasprotnih utrdb po vodi navzgor od otočka Visovca.

Čučevo (Trošenj)

Arheološko ni raziskana. Ne obstajajo točni podatki o času njene izgradnje. Danes so od utrdbe vidni dobro ohranjeni ostanki stolpa z delom visokega obzidja in sledi posameznih stanovanjskih objektov. Stoji na samem robu kanjona Krke. Na nasprotni strani se nahaja Nelipića utrdba Nečven s katero je bila povezana z visečim mostom, ki so ga zrušili leta 1649. Na tem prostoru obstajajo sledi tudi iz prejšnjih dob (predzgodovinske, bronaste in rimske).

PHOTO: MILAN BABIĆ

PHOTO: SERGIO GOBBO

Skradin (Scardona)

Antični grad, ki je nastal na reki Krki, v 7. stoletju pa obnovljen s strani Hrvatov kot novo naselje pod nazivom Skradin. Prav tako kot Bribir je bil tudi Skradin vezan za bibrirske kneze (Šubići). Grad je bil priljubljen sedež bana Pavla in njegove družine. Po porazu leta 1322 družina zgublja politično in gospodarsko moč. Na levi obali Krke v 13. stoletju pa se pojavlja druga močna družina Nelipići (iz rodu Svačića), ki gradi svoje utrdbe na prostoru miljevačke ploče (nasprot Šubićevih) in ob desni obali Čikole. Družini Nelipić so pripadale utrdbe na Krki (Nečven, Bogočin, Kamičak), Ključica in Gradina (Drniš) na desni obali reke Čikole.

Gradina (Drniš)

Nastala je na robu plodnega kraškega polja tekom srednjega veka. V podnožju utrdbe se je razvilo srednjeveško naselje kar govori, da je Drniš obstajal kot formirano naselje tudi pred turškim osvajanjem leta 1522.

Arheološke najdbe na tem področju datirajo iz prazgodovine, starejše železne dobe, antike in zgodnjega srednjega veka.

Ključica

Ali grad Ključ, stoji na strmi in neravni strmini reke Čikole. Zelo utrjen grad čigar izgradnja je bila na tem področju strateškega in političnega pomena, saj se je z njega lahko nadzorovalo celotno področje.

Arheološko ni dovolj raziskan a ve se, da so ga zgradili Nelipići v prvi polovici 14. stoletja. V začetku 16. stoletja so utrdbo zavzeli Turki, ki so izgnani leta 1648, od tedaj utrdba ni več v funkciji.

Je najlepša in najbolj ohranjena utrdba od vseh prej omenjenih.

Kamičak (Ramica)

Stoji na obali Krke na področju Miljevaca (Brištane). Pristop je mogoč samo z južne strani zgradba pa je zelo slabo ohranjena. Poznana je po tem, da se je v njej rodil zadnji hrvaški kralj – Petar Svačić.

Bogočin (Vilin grad)

Utrdba stoji na ločeni steni iznad ponora (Bogatići - prominski). Njena strateška pomembnost je bila kontrola Carigradske drage in prehoda, ki ga je narod imenoval Vilin-most. Do nje pelje samo ena pot s severovzhodne strani, v njo pa se je lahko prišlo prek visečega mostu. O utrdbi obstaja zelo malozgodovinskih podatkov. Vrisana je v Paganovi karti (16. stoletje). V bližini se nahaja staro pokopališče. Na začetku poti, ki pelje do utrdbe stoji gomila z velikim križem. Področje ni arheološki raziskano.

Nečven

Stoji pet kilometrov od vasi Oklaj. Zgodovina tega gradu je zelo kompleksna. Zgradili so ga Nelipići. Zamenjal je kar nekaj vladarjev, leta 1522 pa ga osvajajo Turki v čigar lasti ostaja do leta 1688. Po odhodu Turkov Nečven ostaja zapuščen in zrušen. Uskoški vodja Stjepan Sorić leta 1647 zruši most na Krki, ki je Nečven spajal z nasprotno stranjo kjer je stal Trošenj v lasti Šubića.

PHOTO: SERGIO GOBBO

Turistična skupnost Šibeniško-kninske županije

www.sibenikregion.hr

Mesto Skradin

www.skradin.hr

Mesto Drniš

www.drnis.hr

Hrvaška – zemlja lova

Hrvaška – zemlja lova, je slogan pod katerim je pred kratkem na Dortmundu organiziran največji evropski sejem za promocijo lova in ribolova Jagd&Hund 2010 (lov in pes) na kateremu je nastopilo 680 razstavljalcev iz 36 držav. Gre za specializiran sejem za promocijo lova, ribolova, kinologije in narave v celoti.

Na Hrvaškem obstaja 1060 lovišč, ki se raztezajo na 5500 kvadratnih kilometrov, nekateri izmed njih pa so pravi biseri v ponudbi. Za lovišča že 85 let skrbi Hrvatski lovački savez (HLS), ki danes šteje 55.000 članov in 10.000 ostalih lovcev, z namenom, da bi se število povečalo pa v HLSju vlagajo v obnovo lovskih objektov visoke kategorije. Hrvaška ima veliko bogastvo v ohranjeni in posebej raznoliki naravi. Je podpisnica vseh mednarodnih konvencij o zaščiti narave, z različnim oblikami zaščite pa je zajetih 18 procentov teritorija in številne rastlinske in živalske vrste. Na 2,7 milijonov hektarjev gozda in gozdnega zemljišča se lahko najde 4500 rastlinskih vrst in podvrst, med katerimi je 260 avtohtonih vrst dreves in več kot 100 rastlinskih skupnosti. Približno 48 procentov kopenskega področja Hrvaške je prekrto z gozdovi, ki se uvrščajo med najbolj ohranjene in najbolj zdrave gozdove v Evropi. To kar so naravne lepote, toplo morje in mediteranska klima za jadranski turizem, so lov, ribolov in turizem na kmetiji za kontinentalni turizem na Hrvaškem.

Vpogled v hrvaško narodno lovsko kulturo in del naravoslovne dediščine vezane za živalski svet hrvaških krajev je na voljo v Lovskem Muzeju v Zagrebu. Danes ima izobraževalno, poučno in vzgojno vlogo in v obiskovalcih razvija občutek potrebe za zaščito in izboljšanje naravnega bogastva kot tudi za izgradnjo spoznanja in odnosa do potrebe ohranjanja favne in naravne.

Vrhunskih trofej divjadi ni dovoljeno peljati preko meje zato se v Lovskem muzeju hranijo vse, ki jih je odkupila Hrvaška. Te trofeje puščajo na obiskovalcih izjemen vtis in jim še dolgo ostanejo v spominu. V dveh nadstropjih na površini večji od tisoč kvadratnih metrov se nahaja stalna razstava razporejena po tematskih sklopih. Lahko si ogledate zbirko več kot 400 trofej divjadi, osteološko zbirko z več kot 200 fosili, zbirko več kot tisoč ptičjih jajc, približno 350 prepariranih sesalcev in ptic, 52 kosov lovskega orožja, približno 200 primerkov lovskega orodja in streliva in zbirko z več kot 400 primerkov lovskih priponek in medalj.

Ambientalni prikaz okolja rastlinskega in živalskega sveta hrvaških krajev in simulacija naravnega podeželja je dosežena s predstavitvijo dela razstavnih materialov z osvetljenimi scenografijami v desetih velikih dioramah ozvočenih s cvrčanjem ptic in z zvoki narave. Z namenom, da bi se lovsko vzdušje še bolj poudarilo so v muzeju razstavljene perfektne makete lovskih opazovalnic, hranilk in ostalih lovno-tehniških in izobraževalnih objektov obenem pa so ti razstavni objekti nenadomestljiva učna pomagala v izpopolnjevanju lovcev in izobraževanju tistih, ki hodijo v lovske šole in fakultete.

Izjemna zanimivost v muzeju je nekaj fosilnih najdb ogromnega losa in jelena, bogata zbirka netipičnih, abnormalnih in ostalih trofej divjadi in osteološka zbirka kosti.

PHOTO: DRAŽEN BOTA

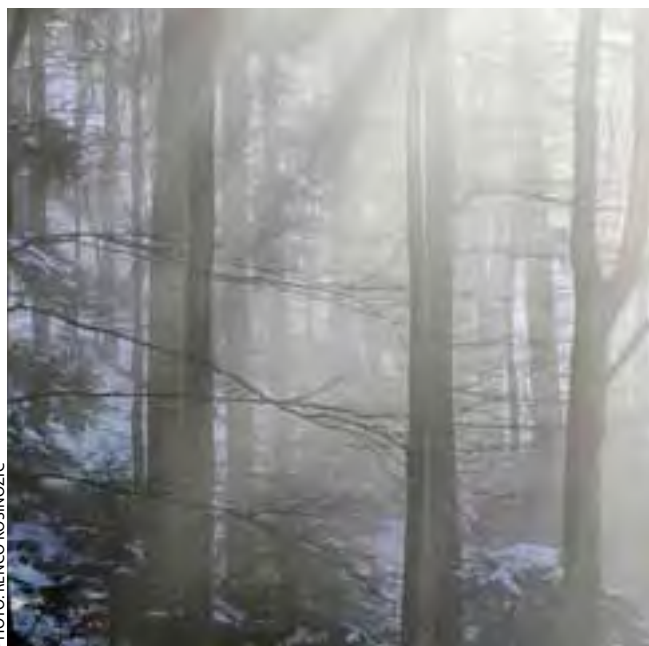

PHOTO: RENCO KOSINOŽIĆ

Prikazan je tudi zgodovinski razvoj lovskega orožja od časa uporabe smodnik, razvoj lovskega streliva, lovske opreme, poškodovanega lovskega orožja, orožja krivolovcev ...

Celoten prostor Muzeja je ozvočen z cvrčanjem ptic in klicem narave in na ta način se obiskovalec počuti kot da je v resnici v naravi.

Muzejske zbirke so priča stoletne lovno-vzgojne tradicije in kulture na Hrvaškem.

Obiskati Zagreb ne da bi obiskali Lovski Muzej je res velika škoda, saj se na ta način lahko za hip oddvojite od vsakdanje mestnega hrupa in občutite klic zelenih prostranstev z bogato favno izjemno negovanih lovišč.

Hrvaška lovska zveza

www.hls.com.hr

Senj – Grad uskoka

Mesto Senj je naselje staro več kot 3000 let in zavzema zelo pomembno mesto v zgodovini in kulturi hrvaškega naroda. V njem je delovala tudi ena prvih tiskarn v jugovzhodni Evropi. V svoji dolgi preteklosti se Senj spominja številnih osvajalcev, monarhij in carstev ter njihovih vladarjev. Vsak od njih je pustil sled na preteklost tega mesta. To je mesto slavnih bojevnikov in književnikov, ki se je skozi svojo burno in bogato preteklost upiralo vsaki sili s silo hkrati pa poskrbelo za svojo duhovno rast. Številni kulturno-zgodovinski spomeniki in arheološki ostanki so priča burni zgodovini tega mesta. Eden izmed njih je trdnjava Nehaj, edinstveni spomenik hrvaškega srednjeveškega, obrambno-fortifikacijskega graditeljstva, simbol mesta Senj in njegove stoletne borbe za čast in svobodo na kopnem in morjem proti Osmanom in Benetkam.

Trdnjava je vedno dominirala mestom, ker pa je odlično ohranjena je ena največjih turističnih atrakcij. Zgrajena je leta 1558 pod nadzorom kapetana in generala hrvaške Vojne krajine Ivana Lenkovića. Stoji na mestu stare cerkve senjskega mestnega zaščitnika, viteza svetega Jurija, čigar ostanki tudi danes vidno stojijo v njenih temeljih in na mestu starejše utrdbe, ki se jo ob cerkvi omenja v nekaterih dokumentih iz 18. stoletja pod nazivom Castelluz.

Trdnjava predstavlja edinstven in izjemen primer fortifikacijske arhitekture na prelazu iz srednjega veka v renesanso. Zgrajena delno iz materialov zrušenih senjskih cerkev, samostanov in ostalih zgradb, ki so stale izven senjskega obzidja, kot pomemben strateški objekt obrambe pred Turki, predstavlja del ne samo Hrvaške ampak tudi evropske dediščine, zaznamuje duh časa, ki je branil in ohranil Evropo in njeno identiteto v časih prodora Turkov – Osmanov.

Trdnjava Nehaj ima kockasto obliko, orientirana pa je proti straneh sveta. Visoka je 18 metrov in široka 23,5 metrov. Ocenjujejo, da je v trdnjavo vgrajeno približno 3.400 metrov materiala in približno 7.500 ton kamna, peska in apna. Trdnjava je sestavljena iz pritličja, dveh nadstropij in razgledne točke. Na prvem nadstropju se nahaja topovska baterija z 11 težkimi topovi od katerih se danes tukaj nahajata samo dva. Vrh trdnjave ima namen razgledne točke od koder je straža opazovala pristope v Senj s kopnega in morja ter sprejemala dimne in svetlobne signale svojih kolegov z otoka in obale. Z vrha trdnjave se odpira lep razgled na Hrvaško primorje, otoke Rab, Goli, Prvić, Cres, Krk ter na planine Gorskega kotra, Učko in Velebit.

Kljub temu, da je bila nekajkrat zelo strokovno restavrirana, trdnjava Nehaj ni zgubila svoje izvornosti in se tudi danes pozorno vzdržuje. Številni turisti, ki jo obiskujejo se ne morejo upreti njenemu dominantnemu videzu. S svojo gradnjo in monumentalnostjo kot tudi skrbjo lokalne skupnosti je lahko kos času in usodni zgodovini.

Trdnjava ima danes izključno kulturno-turistični namen. V njej se poleg trajne muzejske organizirajo tudi različne druge prireditve.

Za Nehaj je vezana zgodba o senjskih Uskokih katerim je v zadnjih letih posvečena tudi manifestacija Uskočki dani s katero se poskuša rekonstruirati dogodke iz 16. stoletja, življenje v tedanjem Senju, uskoške bitke, borbe vitezov in

PHOTO: SERGIO GOBBO

PHOTO: SERGIO GOBBO

napad na trdnjavo Nehaj. V času manifestacije je organiziran tudi mimohod uskoških in viteških skupin, tekmovanje v lokostrelstvu in šola mečevanja. Temu kulturno-turističnemu dogodku prispevajo tudi nastopi žonglerjev in različnih drugih umetnikov ter ansambel renesančne glasbe.

Turistična skupnost Liško-senjske županije

www.lickosenjska.com

Turistična skupnost mesta Senja

www.tz-senj.hr

Mesto Senj

www.senj.hr

Split – Dioklecijanova palača

Split metropola hrvaškega juga pod zaščito UNESCO ter vpisana v register Svetovne kulturne dediščine že 1700 let s srcem v Dioklecijanovi palači razširjenih rok pričakuje svoje goste. Mesto stoji na najbolj toplem predelu severne obale Sredozemlja, v samem središču Jadranske obale, v neposredni bližini dveh rekah Jadro in Žrnovnica, ki ga oskrbujeta z vodo. Njegova zmerna klima z 2700 sončnih ur ga tudi v sredi zime pretvarja v oazo v kateri se lahko uživa na soncu. Industrijsko, univerzitetno in gospodarsko središče regije svojo zeleno dušo čuva na hribu Marjan, nameščenem na zahodnem predelu polotoka kjer park-ozd v bližini mesta podaja ugodje mirnih in od mestnega hrupa obvarovanih sprehajalnih stez pod borovim gozdom ob morju.

Prvi prebivalec Splita je bil rimski car Gaj Aurelije Valerije Dioklecijan, ki se je prav v tej udomačeni uvali okoli leta 293 odločil zgraditi razkošno carsko vilo-počitniško hišo s približno 30 tisoč kvadratnih metrim v katero se je potem, ko je odšel s prestola rimskega imperatorja tudi umaknil. Burna stoletja kasneje so iz vile naredili grad v katero so prvi prišli prebivalci bližnje Salone v begu od Avara in Slavena. Mesto, ki je s časom zrastle izven obzidja palače je zamenjalo številne oblasti, od hrvaških kraljev v 10. stoletju, prek madžarske in Beneške administracije do francoskih vladarjev in Avstro-ogrske monarhije.

Prav tako kot je v zgodovini pomenila začetek novega naselja in življenja mesta Dioklecijanova palača in njeni odlično ohranjeni ostanki tudi danes predstavljajo mestno jedro, središče vseh bolj pomembnih dogodkov in vsakdanjega življenja prebivalcev.

Odlično ohranjeni ostanki tega antičnega objekta skupaj s poznejšo srednjeveško nadgradnjo predstavljajo vreden arheološki in zgodovinsko-umetniški kompleks, ki je leta 1979 uvrščen na UNESCOV seznam svetovne kulturne dediščine.

Palača je okrašena z različnimi uvoženimi detajli kot so: granitni stebri in sfingami iz Egipta, marmorjem iz Italije in klesani detajli z otoka Prokoneza v Marmornem morju. Čeprav je imela stanovanjski namen, je palača zelo podobna rimskemu vojaškemu taborišču. Zgrajena je s štirimi vhodi: tri s kopenske in eden z morske strani.

Celoten kompleks palače kot celota nima vzora v dotedanjem antičnem gradbeništvu kar je rezultat njene specifične funkcije in prilagajanja položaju.

Palača je izjemen primer poznorimske arhitekture, ko je težnja po bujnosti in slikovitosti oblik prevladala nad klasičnimi merili in jasnostjo prejšnjih obdobij. S smrtjo Dioklacijana leta 316 se življenje v palači nadaljuje saj je ponujala zatočišče članom cesarske družine. Ključen dogodek je bil padec Salone v roke slovanskih plemen, ko je pregnano prebivalstvo našlo zatočišče znotraj zidov palače. To pomeni pričetek novega urbanega življenja in nastanek novega mesta Splita. V srednjeveškem obdobju med 12. in 14. stoletju prihaja do novega arhitektonskega razvoja, ko so ostanke rimskih zgradb in večji del prostega prostora ulic in hodnikov zamenjale srednjeveške kamnite hiše. Cesarjev mavzolej je spremenjen v krščansko katedralo, prične pa se tudi z izgradnjo romanskega zvonika svetega Dujma. Ponosni prebivalci Splita bodo za svoje mesto najpogosteje

PHOTO: DAMIR FABJANIC

rekli najljepši na svitu i okolici, v skladu s tem pa eden od najbolj sončnih mest Evrope ponuja nepozaben niz slik, medtem ko se ostanki antične palače mešajo z zgradbami iz kasnejših obdobij, z mediteransko in subtropsko vegetacijo palm in agav.

Vedno mladi Split, mesto živahnega mediteranskega temperamenta poleti zaživi še burneje v mešanici narodov in jezika številnih turistov, ki prihajajo ali pa se zadržujejo v tem največjem pomorskem pristanišču vzhodne obale Jadrana.

Tistim, ki se bodo zaustavili v Splitu jim bo Split ponudil svoje dolgo obmorsko sprehajališče, ki se prične na zahodu, v park gozdu Marjan, se nadaljuje preko zelenega otoka Sustipana, prehajajoč ob Rivi obdani z antičnim obzidjem palače in serijo kavarn, vse do Bačvic – naravne peščene plaže v mestnem jedru. Po dnevi je to priljubljeno igrišče za picigin – hrvaški nacionalni šport, ponoči pa priljubljeno zbirališče mladih. Za vse željne kulture so neizogibna mesta znotraj palače – ostanki njenih obzidij in vhodov, zvonik svetega Duje, Peristil ali pa muzej skrit v njenih kletih. Poleg palače, katedrale, splitskih ulic in trgov, muzejev in galerij je nedaleč od Splita vredno obiskati ostanke antičnega mesta Salone, srednjeveško trdnjavo Klis, ki je varovala mesto pred osvajalci iz severa ali pa sestni na trajekt, ki vas popelje na enega izmed srednjedalmatinskih otokov.

V mestu je na voljo namestitev v 22 hotelih, med katerimi sta Atrium in Le Meridian Lav s petimi zvezdicami, enemu kampu in v številnih sobah, apartmajih in hišah privatnih stanodajalcev, medtem ko lahko navtiki vez najdejo v šestih marinah in lučicah. Mesto ob vznožju Marjana je od Zagreba oddaljeno tri in pol do 4 ure. Split je povezan tudi s sosedno Italijo čigar mesta so s Splitom odlično povezana s hitrimi in trajektnimi vezami. Letališče Split povezuje Split z Zagrebom nekajkrat na dan. Povezuje pa ga tudi z evropskimi prestolnicami. Iz Splita na sever zemlje in dlje v Evropo se lahko potuje tudi z vlakom v kateri se lahko vkrcata tudi avtomobil.

Turistična skupnost Splitsko-dalmatinske županije

www.dalmacija.hr

Turistična skupnost Mesta Splita

www.visitsplit.hr

Mesto Split

www.split.hr

■ Kontakti

Kroatische Zentrale für Tourismus

Rumfordstr. 7, 80469 MÜNCHEN, DEUTSCHLAND
tel: +49 89 22 33 44
fax: +49 89 22 33 77

e-mail: kroatien-tourismus@t-online.de

Kroatische Zentrale für Tourismus

Hochstr., 43, 60311 FRANKFURT, DEUTSCHLAND
tel: +49 69 238 5350
fax: +49 69 2385 3520

e-mail: info@visitkroatien.de

Ente Nazionale Croato per il Turismo

Piazzetta Pattari 1/3, 20122 MILANO, ITALIA
tel: +39 02 86 45 44 97
fax: +39 02 86 45 45 74

e-mail: info@enteturismocroato.it

Ente Nazionale Croato per il Turismo

Via Dell'Oca 48, 00186 ROMA, ITALIA
tel: +39 06 32 11 0396
fax: +39 06 32 11 1462

e-mail: officeroma@enteturismocroato.it

Chorvatské turistické sdružení

Krakovská 25, 110 00 PRAHA 1, ČESKÁ REPUBLIKA
tel: +420 2 2221 1812
fax: +420 2 2221 0793

e-mail: info@htz.cz; infohtz@iol.cz

Office National Croate de Tourisme

48, Avenue Victor Hugo, 75116 PARIS, FRANCE
tel: +33 1 45 00 99 55
fax: +33 1 45 00 99 56

e-mail: infos.croatie@wanadoo.fr

Office National Croate du Tourisme

Vieille Halle aux Bles 38, 1000 BRUXELLES, BELGIUM
tel: +32 255 018 88
fax: +32 251 381 60

e-mail: info-croatia@scarlet.be

Oficina de Turismo de Croacia

Calle Claudio Coello 22, esc. B, 1ºC,
28001 MADRID, ESPAÑA
tel.: +34 91 781 5514
fax.: +34 91 431 8443

e-mail: info@visitacroacia.es

Horvát Idegenforgalmi Közösség

Magyar u. 36, 1053 BUDAPEST, MAGYARORSZÁG
tel/fax: +36 1 266 65 05; +36 1 266 65 33

e-mail: info@htz.hu

Kroatische Zentrale für Tourismus

Am Hof 13, 1010 WIEN, ÖSTERREICH
tel: +43 1 585 38 84
fax: +43 1 585 38 84 20

e-mail: office@kroatien.at

Chorvátske turistické združenie

Trenčianska 5, 821 09 BRATISLAVA, SLOVAKIA
tel: +421 2 55 562 054
fax: +421 2 55 422 619

e-mail: infohtz@chello.sk

Croatian National Tourist Office

350 Fifth Avenue, Suite 4003, NEW YORK 10118, U.S.A.
tel: +1 212 279 8672
fax: +1 212 279 8683

e-mail: cntony@earthlink.net

Croatian National Tourist Office

2 Lanchesters, 162-164 Fulham Palace Road
LONDON W6 9ER, UNITED KINGDOM
tel: +44 208 563 79 79
fax: +44 208 563 26 16

e-mail: info@croatia-london.co.uk

Narodowy Ośrodek Informacji Turystycznej

Republiki Chorwacji
IPC Business Center, ul. Koszykowa 54,
00-675 WARSZAWA, POLSKA
tel: +48 22 828 51 93
fax: +48 22 828 51 90

e-mail: info@chorwacja.home.pl

Kroatiska Turistbyrån

Kungsgatan 24, 11135 STOCKHOLM, SVERIGE
tel: +46 853 482 080
fax: +46 820 24 60

e-mail: croinfo@telia.com

Kroatisch Nationaal Bureau Voor Toerisme

Nijenburg 2F, 1081 GG AMSTERDAM, NETHERLANDS
tel: +31 20 661 64 22
fax: +31 20 661 64 27

e-mail: kroatie-info@planet.nl

Хорватское туристическое сообщество

Краснопресненская наб. 12, подъезд 6, офис 1502 123610
МОСКВА, РОССИЯ

ТЕЛ: +7 495 258 15 07

ФАКС: +7 495 258 15 08

e-mail: htz@wtt.ru

Hrvaška turistična skupnost

Gospodstvska 2, 1000 LJUBLJANA, SLOVENIJA
tel: +386 1 23 07 400
fax: +386 1 230 74 04

e-mail: hrinfo@siol.net

Kroatische Zentrale für Tourismus

Badenerstrasse 332, 8004 ZÜRICH, SWITZERLAND
tel: +41 43 336 20 30
fax: +41 43 336 20 39

e-mail: info@kroatien-tourismus.ch

Croatian National Tourist Bord Japan

Ark Hills Executive Tower N613
Akasaka 1-14-5, Minato-ku
Tokyo 107-0052

tel: 0081 03 6234 0711

fax: 0081 03 6234 0712

e-mail: info@visitcroatia.jp

Izdala: Hrvaška turistična skupnost
www.croatia.hr